

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
W KATOWICACH

Jan SZOPA

WSTĘP DO ANTROPOLOGII

(skrypt dla studentów)

KATOWICE 2004

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
W KATOWICACH**

Jan SZOPA

WSTĘP DO ANTROPOLOGII

(skrypt dla studentów)

Wydanie II

KATOWICE 2004

Spis treści

Od Autora	5
Rozdział I - Antropologia w systemie nauk biologicznych	7
I.1. Nieco historii	7
I.2. Stanowisko człowieka w przyrodzie	8
Rozdział II - Przebieg rozwoju ontogenetycznego człowieka	13
II.1. Informacje wstępne, kanalizacja i periodyzacja rozwoju	13
II.2. Charakterystyka okresów rozwojowych	15
Rozdział III - Uwarunkowania rozwoju somatycznego i funkcjonalnego człowieka	25
III.1. Czynniki genetyczne	25
III.1.1. Informacje wstępne	25
III.2. Typy dziedziczenia	29
III.2.1. Dziedziczenie proste pojedynczego czynnika	29
III.2.2. Allele wielokrotne	31
III.2.3. Dziedziczenie wielogenowe	32
III.2.4. Analiza wariancji fenotypowej – odziedziczalność	41
III.3. Uwarunkowania środowiskowe – trend sekularny	50
III.3.1. Uwagi ogólne	50
III.3.2. Czynniki biogeograficzne	53
III.3.3. Czynniki społeczno-kulturowe	56
III.3.4. Trend sekularny	63
Rozdział IV - Mechanizmy ewolucji	71
IV.1 Genetyczne podłoże procesów ewolucyjnych – elementy genetyki populacji	71
IV.2. Mechanizmy ewolucji	74
IV.2.1. Pojęcie gatunku	74
IV.2.2. Czynniki ewolucji	75
IV.3. Dobór naturalny	82
IV.3.1. Dobór stabilizujący	82
IV.3.2. Dobór skierowany (kierunkujący)	84
IV.3.3. Dobór rozrywający	85
IV.3.4. Dobór apostatyczny	86
IV.3.5. Dobór płciowy	86
IV.4. Polimorfizm gatunków	86
IV.5. Specjacja	88
IV.6. Dobór naturalny i sprzężenia zwrotne – tempo ewolucji	90
IV.7. Antropogeneza	95
Rozdział V - Zróżnicowanie człowieka współczesnego	108
Rozdział VI - Antropologia a kultura fizyczna	114